

Organizacje nie mogą decydować o prawach i obowiązkach cudzoziemca

01.02.2023

Bezprecedensowy wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, który uznał, że choć cudzoziemcowi ubiegającemu się o udzielenie ochrony międzynarodowej przysługuje prawo dostępu do organizacji pozarządowych, to jednocześnie z przepisów nie wynika autonomiczne prawo organizacji do kontaktu z cudzoziemcem.

NSA uznał, że organizacje nie mogą w sposób niczym nieograniczony inicjować odrębnych postępowań administracyjnych, a następnie sądowych, które niekoniecznie w sposób rzeczywisty zmierzałyby do ochrony sytuacji prawnej i faktycznej cudzoziemca. Brak inicjatywy ze strony cudzoziemca w postaci jego wniosku, bądź zgody, oraz postawienie organizacji społecznej w centrum takiego postępowania to działanie mogące utrudnić ochronę praw cudzoziemca. Nie może bowiem dochodzić do sytuacji, w których organizacja wchodzi w rolę podmiotu decydującego o prawach i obowiązkach cudzoziemca.

Sprawa, w której został wydany wyrok, dotyczyła działań jednego z podmiotów pozarządowych. Ten wystąpił do Komendanta Głównego SG z wnioskiem o umożliwienie przeprowadzenia konsultacji psychologicznej z cudzoziemką przebywającą w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Kętrzynie. Wniosek organizacji został rozpoznany przez Komendanta Głównego SG negatywnie.

Należy podkreślić, że cudzoziemcy w ośrodkach mają zapewnioną opiekę medyczną, w tym specjalistyczną opiekę psychologiczną. Odmowne rozpoznanie wniosku zostało zaskarżone przez stowarzyszenie do WSA w Warszawie, a po negatywnym dla niego rozstrzygnięciu sądu I instancji, wystąpiło do NSA ze skargą kasacyjną od wyroku WSA, która również została oddalona. (postanowienie NSA z dnia 19 grudnia 2022 r. sygn. akt II OSK 240/22).